

Tuomioistuinten toimivalta - Viro

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Onko otettava yhteyttä yleiseen siviilituomioistuimeen vai erityistuomioistuimeen (esimerkiksi työtuomioistuimeen)?
- 2 Jos yleinen tuomioistuin on toimivaltainen (ts. asian käsittely kuuluu tällaiselle tuomioistuimelle), miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun on otettava yhteyttä?
 - 2.1 Onko olemassa alempia ja ylempiä yleisiä siviilituomioistujia (esim. kärjäoikeus ja hovioikeus)? Jos on, mikä tuomioistuin on toimivaltainen minun asiassani?
 - 2.2 Alueellinen toimivalta (Onko kaupungin A vai B tuomioistuin toimivaltainen minun asiassani?)
 - 2.2.1 Alueellisen toimivaltaisuuden pääsääntö
 - 2.2.2 Poikkeuksia pääsäännöstä
 - 2.2.2.1 Missä tapauksissa voin valita vastaajan asuinpaikan tuomioistuimen (pääsäännön mukaan määräytyvä tuomioistuin) ja jonkun muun tuomioistuimen välillä?
 - 2.2.2.2 Missä tapauksissa minun on valittava muu kuin vastaajan asuinpaikan (pääsäännön mukaan määräytyvä) tuomioistuin?
 - 2.2.2.3 Voivatko asianosaiset valita tuomioistuimen, joka normaalisti ei olisi toimivaltainen?
- 3 Silloin kun erityistuomioistuimet ovat toimivaltaisia, miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun pitää ottaa yhteyttä?

1 Onko otettava yhteyttä yleiseen siviilituomioistuimeen vai erityistuomioistuimeen (esimerkiksi työtuomioistuimeen)?

Yksityisoikeudellisten riita-asoiden käsittelyssä toimivalta on kärjäoikeuksilla (*maakohus*). Kärjäoikeudet käsittelevät niitä ensimmäisen asteen tuomioistujina. Riita-asoiden kirjo on laaja: erilaisista sopimuksista ja sopimusvelvoitteista johtuvat riidat, perhe- ja perintöasiat, esineoikeuteen liittyvät riidat, yritysten ja voittoa tavoittelemattomien järjestöjen toimintaan ja johtamiseen liittyvät kysymykset, konkurssiasiat ja työlain säädäntöön liittyvät kysymykset. Riita-asian vireille panemiseksi tuomioistuimelle tulee esittää haastehakemus. Tuomioistuimelle esitettävässä haastehakemuksessa on mainittava mitä vaaditaan, keneltä vaaditaan ja miksi vaaditaan (eli oikeusperusta) sekä esitettävä vaatimusta tukevat todisteet.

Kun haetaan yksityisoikeuden piiriin kuuluva tiettyä rahamäärää joltakin henkilöltä, hakemus voidaan käsitellä myös nopeutetussa maksamismääräysmenettelyssä. Nopeutetun maksamismääräysmenettelyn aloittamiseksi elatusvaateeseen tai velkasaatavaan liittyvässä asiassa tulee kääntyä kärjäoikeuden maksamismääräysosaston puoleen sähköisesti [e-toimik-portaalissa](#). Nopeutettua maksamismääräysmenettelyä ei sovelleta hakemuksiin, joiden määrä on yli 6 400 euroa (velkasaatavat). Kyseinen määrä kattaa sekä päävaatimuksen että sivuvaatimukset. Nopeutettua maksamismääräysmenettelyä ei sovelleta, kun haetun elatusmaksun määrä on yli 200 euroa kuussa. Nopeutettua maksamismääräysmenettelyä ei sovelleta, jos velallista ei ole kirjattu vanhemmaksi lapsen syntymätodistukseen. Nopeutettuun maksamismääräysmenettelyyn liittyvät asiat ratkaisee Pärnun kärjäoikeuden Haapsalun oikeustalo.

Joidenkin riitojen ratkaisemiseksi voi ennen tuomioistuimen puoleen kääntymistä ottaa yhteyttä tuomioistuimen ulkopuolisiin elimiin. Esimerkiksi työriitoja ratkaistaan työtuomioistuimessa. Työtuomioistuin on tuomioistuimen ulkopuolinen riippumaton elin,

joka ratkaisee yksittäisiä työriitoja. Työntekijä tai työnantaja voi panna asian vireille ilman valtion käsittelymaksua. Työtuomioistuimien käsittely kattaa kaikkia työsuhteista johtuvia riita-asioita. Se käsittely kuitenkin vain sellaisia riita-asioita, joihin liittyvä rahasaatava on enintään 10 000 euroa. Yli 10 000 euron vaatimuksia käsittely tuomioistuimien. Työtuomioistuimelle tehtävässä hakemuksessa on esitettävä riidan kannalta merkitsevät tosiseikat. Esimerkiksi työsopimuksen irtisanomista riitautettaessa on mainittava irtisanomispäivä ja irtisanomisen syy. Samoin tulee kuvata, millaisesta erimielisyydestä on kyse eli mitä työntekijä tai työnantaja on jättänyt tekemättä tai tehnyt lainvastaisesti. Väitteet ja vaatimukset on perusteltava asiakirjoin (esim. työsopimus, työntekijän ja työnantajan väliset sopimukset tai kirjeenvaihto) tai viittauksin muihin todisteisiin ja todistajiin. Työntekijän tai työnantajan vaatimuksen perusteluina olevat todistusasiakirjat on liitettävä hakemukseen. Jos hakemuksen tekijä katsoo tarpeelliseksi kutsua käsittelyyn vaatimuksensa tueksi todistajan, hakemuksessa on oltava todistajan nimi ja osoite.

Kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisestä sopimuksesta johtuvat vaatimukset on mahdollista ratkaista kuluttajavalituslautakunnassa. Kuluttajavalituslautakunta voi ratkaista kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisestä sopimuksesta johtuvat riidat, joista nämä eivät ole päässeet aiemmin sopimukseen ja joiden kohteena olevan tavaran tai palvelun arvo on vähintään 20 euroa. Lautakunta ei käsittele riita-asiaa, jos vahingonkorvausvaatimus johtuu kuolemantapauksesta, ruumiinvammasta tai terveyshaitasta. Tällaiset riidat ratkaistaan tuomioistuimissa.

Lautakunta ei käsittele riita-asioita, jotka liittyvät terveydenhuoltopalvelujen tai oikeudellisten palvelujen tarjoamiseen taikka kiinteistön tai rakennuksen luovuttamiseen. Sen toimivaltaan eivät myöskään kuulu riita-asiat, joiden ratkaisemisesta säädetään muissa laeissa. Tällaiset riidat ratkaistaan toimivaltaisessa elimessä tai tuomioistuimissa. Esimerkiksi huoneenvuokra-asioiden ratkaisemisesta säädetään huoneenvuokra-asioiden ratkaisemisesta annetussa laissa.

Lautakunta voi ratkaista riidat, jotka liittyvät viallisesta tuotteesta johtuviin vahinkoihin, jos vahinko voidaan määrittää. Jos vahingon on todettu tapahtuneen mutta vahingon suuruutta ei voida täsmällisesti määrittää (kun kyse on esimerkiksi aineettomasta tai tulevaisuudessa aiheutuvasta vahingosta), vahingon suuruuden vahvistaa tuomioistuin.

2 Jos yleinen tuomioistuin on toimivaltainen (ts. asian käsittely kuuluu tällaiselle tuomioistuimelle), miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun on otettava yhteyttä?

Tuomioistuimen valitsemiseksi on tunnettava toimivaltaa koskevat periaatteet. Toimivaltaperusteita on kolme: 1) alueellinen toimivalta, joka riippuu henkilön asuinpaikasta 2) erityinen toimivalta 3) yksinomainen toimivalta (ks. kohta 2.2).

2.1 Onko olemassa alempia ja ylempiä yleisiä siviilituomioistuimia (esim. käräjäoikeus ja hovioikeus)? Jos on, mikä tuomioistuin on toimivaltainen minun asiassani?

On olemassa alempia ja ylempiä tuomioistuimia; Viron oikeusjärjestelmä on kolmitasoinen.

Käräjäoikeudet (*maakohus*) käsittelevät siviilioikeudellisia asioita ensimmäisen asteen tuomioistuimina. On mahdollista säätää lailla, että tietyntyyppisten asioiden käsittely tapahtuu ainoastaan käräjäoikeudessa, jos se jouduttaa tai muulla tavoin tehostaa asian käsittelystä.

Piirituomioistuimet (*ringkonnakohus*) käsittelevät uudelleen tuomiopiiriinsä kuuluvien käräjäoikeuksien siviiliasioissa tekemiä päätöksiä, joihin haetaan muutosta. Piirituomioistuimet käsittelevät myös muita asioita, jotka lain mukaan kuuluvat sen toimivaltaan.

Korkein oikeus (*riigikohus*) käsittelee uudelleen piirituomioistuinten siviiliasioissa tekemiä päätöksiä, joihin haetaan muutosta. Korkein oikeus käsittelee myös tuomioiden purkamishakemuksia (*teistmisavaldus*), nimeää laissa säädetyissä tapauksissa toimivaltaisen tuomioistuimen ja käsittelee muita laissa sille määrättyjä asioita.

Ensin asia käsitellään ensimmäisen asteen tuomioistuimissa eli käräjäoikeudessa, joka antaa asiassa tuomionsa. Tuomioon voi lain mukaan halutessaan hakea muutosta ylempään asteen tuomioistuimissa eli piirituomioistuimissa. Piirituomioistuimet käsittelevät toisen oikeusasteen tuomioistuimina käräjäoikeuksien ja hallinto-oikeuksien päätöksiä, joihin haetaan muutosta. Piirituomioistuin käsittelee asiat kollegiaalisesti eli muutoksenhakemukset käsittelee kolmen tuomarin muodostama kollegio.

Korkein oikeusaste on korkein oikeus, joka käsittelee tuomioita, joista on tehty kassaatiovalitus (*kassatsioonkaebus*) tai purkamishakemus (*teistmisavaldus*). Kassaatio tarkoittaa muutoksen hakemista oikeuskysymysten perusteella tuomioon, joka ei ole vielä tullut voimaan, ja tällaisen tuomion käsittelemistä korkeimmassa oikeusasteessa siten, että tosiseikkoja koskevia kysymyksiä ei arvioida uudelleen. Tuomion purkamisen tarkoittaa oikeudenkäynnin osapuolen hakemuksesta tehtävää päätösten ja määräysten uudelleentarkastelua uusien tosiseikkojen ilmaannuttua.

Kassaatiovalituksen voi esittää korkeimmalle oikeudelle kuka tahansa asianosainen, joka ei ole tyytyväinen alemman oikeusasteen tuomioon. Valitus on kuitenkin tehtävä pätevän edustajan välityksellä eikä henkilökohtaisesti. Korkein oikeus ottaa kassaatiovalituksen käsiteltäväkseen, jos siinä esitettyjen väitteiden perusteella alemman oikeusasteen tuomioistuimen voidaan katsoa soveltaneen aineellisen lain säännöstä virheellisesti tai rikkoneen vakavasti prosessioikeuden säännöstä, mikä on voinut

johtaa tuomioistuimen virheelliseen päätökseen. Korkein oikeus ottaa asian käsiteltäväkseen myös silloin kun kassaatiovalituksesta tehtävällä päätöksellä voi olla periaatteellinen merkitys oikeusvarmuuden takaamiseksi ja johdonmukaisen oikeuskäytännön muodostamiseksi tai lainsäädännön kehittämiseksi.

2.2 Alueellinen toimivalta (Onko kaupungin A vai B tuomioistuin toimivaltainen minun asiassani?)

Toimivalta on henkilön oikeus ja velvollisuus käyttää prosessuaalisia oikeuksiaan tietyssä tuomioistuimessa. Toimivalta on alueellinen, erityinen tai yksinomainen.

Yleisen toimivallan nojalla määräytyy tuomioistuin, jossa voi nostaa henkilöitä vastaan kanteita ja toteuttaa muita henkilöihin kohdistuvia prosessitoimia, jos lainsäädännössä ei ole säädetty, että kanteen voi nostaa tai prosessitoimia toteuttaa muussa tuomioistuimessa.

Eriyisen toimivallan perusteella määräytyy tuomioistuin, jossa voi yleisen toimivallan mukaan määräytyvän tuomioistuimen ohella nostaa henkilöitä vastaan kanteita ja toteuttaa muita henkilöihin kohdistuvia prosessitoimia. Tämä tarkoittaa, että henkilöä vastaan voi nostaa aineellista vaatimusta koskevan kanteen myös tämän pidempiaikaisemman oleskelupaikan mukaan määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos asianomainen henkilö asuu ulkomailla, häntä vastaan voi nostaa aineellista vaatimusta koskevan kanteen vaatimuksen kohteena olevan omaisuuden tai henkilön muun omaisuuden sijaintipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.

Yksinomaisen toimivallan nojalla määräytyy se ainoa tuomioistuin, jonka puoleen voi kääntyä tietyn siviiliasian ratkaisemiseksi. Hakemusasioissa toimivalta on yksinomainen, jollei laissa toisin säädetä. Yksinomainen toimivalta voi määräytyä esimerkiksi kiinteistön sijaintipaikan tai oikeushenkilön toimipaikan perusteella.

2.2.1 Alueellisen toimivaltaisuuden pääsääntö

Kanne luonnollista henkilöä vastaan nostetaan tämän asuinpaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa, ja kanne oikeushenkilöä vastaan nostetaan tämän sijaintipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos luonnollisen henkilön asuinpaikka ei ole tiedossa, kanteen voi nostaa tämän viimeisimmän tiedossa olevan asuinpaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.

2.2.2 Poikkeuksia pääsäännöstä

Ulkomailla asuvaa Viron kansalaista, johon sovelletaan eksterritorialisuusperiaatetta, ja ulkomailla virassa työskentelevää Viron kansalaista vastaan voidaan nostaa kanne tämän viimeisen Virossa olevan asuinpaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos tällaisella henkilöllä ei ole ollut Virossa asuinpaikkaa, kanteen voi nostaa Harjun käräjäoikeudessa. Kanteen Viron valtiota tai paikallishallintoa vastaan voi nostaa tuomioistuimessa, joka määräytyy sen valtion- tai paikallishallinnon yksikön sijaintipaikan mukaan, jonka toiminnan takia kanne halutaan esittää. Jos kanteen kohteena olevaa valtion viranomaista ei voida määritellä, kanne on nostettava Harjun käräjäoikeudessa. Jos kanteen kohteena olevaa paikallishallinnon yksikköä ei voida määritellä, kanne on nostettava kunnan- tai kaupunginvaltuuston sijaintipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.

Kanteen Viron valtiota tai paikallishallintoa vastaan voi nostaa tuomioistuimessa, joka määräytyy sen valtion- tai paikallishallinnon yksikön sijaintipaikan mukaan, jonka toiminnan takia kanne halutaan esittää.

Jos kanteen kohteena olevaa valtion viranomaista ei voida määritellä, kanne on nostettava Harjun käräjäoikeudessa. Jos kanteen kohteena olevaa paikallishallinnon yksikköä ei voida määritellä, kanne on nostettava kunnan- tai kaupunginvaltuuston sijaintipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Kantaja voi esittää kanteen myös oman asuin- tai kotipaikkansa perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.

2.2.2.1 Missä tapauksissa voin valita vastaajan asuinpaikan tuomioistuimen (pääsäännön mukaan määräytyvä tuomioistuin) ja jonkun muun tuomioistuimen välillä?

Lainsäädännössä on määritelty tapaukset, joissa voi valita tuomioistuimen, jossa voi yleisen toimivallan mukaan määräytyvän tuomioistuimen ohella nostaa kanteen henkilöitä vastaan ja toteuttaa muita henkilöihin kohdistuvia prosessitoimia.

- Luonnollista henkilöä vastaan voi nostaa aineellista vaatimusta koskevan kanteen myös tämän oleskelupaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa, jos kyseinen henkilö oleskelee siellä pidempään työ- tai palvelussuhteen, opintojen tai muun vastaavan syyn vuoksi.
- Liiketoimipaikan perusteella määräytyvä toimivalta: Vastaajan taloudelliseen tai ammatilliseen toimintaan liittyvän kanteen voi nostaa myös tämän liiketoimipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.

- Oikeushenkilön kotipaikan perusteella määräytyvä toimivalta: Jäsenyyteen pohjautuva oikeushenkilö (myös yhtiö) tai sen jäsen, osakas tai osakkeenomistaja voi nostaa jäsenyydestä tai osakkuudesta johtuvan kanteen oikeushenkilön jäsentä, osakasta tai osakkeenomistajaa vastaan myös oikeushenkilön kotipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.
- Asuinpaikan perusteella määräytyvä toimivalta: Jos asianomainen henkilö asuu ulkomailla, häntä vastaan voi nostaa aineellista vaatimusta koskevan kanteen vaatimuksen kohteena olevan omaisuuden tai henkilön muun omaisuuden sijaintipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos omaisuus on kirjattu julkiseen rekisteriin, kanteen voi nostaa asianomaisen rekisterin sijaintipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos omaisuus on velvoiteoikeutta koskeva vaatimus, voi kanteen nostaa velallisen asuin- tai kotipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos vaatimuksen vakuutena on kiinteistö, kanteen voi nostaa myös kiinteistön sijaintipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.
- Toimivallan määräytyminen, kun vaatimuksen vakuutena on kiinnitys tai vaatimukseen liittyy rasiteoikeus: Saatavan takaisinperintää koskevan kanteen, jossa vaatimuksen vakuutena on kiinnitys tai vaatimukseen liittyy rasiteoikeus tai joka koskee muuta tällaista vaatimusta, voi nostaa myös kiinteistön sijaintipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa, jos velallinen on myös kiinnitetyn tai rasitteellisen kiinteistön omistaja.
- Toimivallan määräytyminen kiinteistön omistusta koskevissa kanteissa: Asunto-osuuskunnan tai muun huoneistojen omistajien yhteisön jäsentä vastaan voi nostaa kanteen, joka liittyy jäsenten yhteisomistukseen tai sen hallintaan tai perustuu asunto-omaisuuden fyysiseen osuuteen, myös siinä tuomioistuimessa, joka määräytyy sen kiinteistön sijaintipaikan perusteella, johon kyseinen asuntoon liittyvä oikeus kohdistuu.
- Toimivallan määräytyminen sopimuksen täytäntöönpanopaikan perusteella: Sopimuksesta johtuvan kanteen tai sopimuksen mitättömäksi julistamiskanteen voi nostaa myös asianomaisen sopimuksen mukaisen velvollisuuden täyttämisaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Kun kyseessä on irtaimesta omaisuudesta tehty myyntisopimus, velvollisuuden täyttämisaikkana pidetään paikkaa, jossa irtain omaisuus luovutettiin tai piti luovuttaa ostajalle. Kun sopimus koskee palvelun suorittamista, velvollisuuden täyttämisaikkana pidetään paikkaa, jossa palvelu suoritettiin tai piti suorittaa. Muissa tapauksissa velvollisuuden täyttämisaikkana pidetään velallisen toimipaikkaa, tai jos sellaista ei ole, asuin- tai kotipaikkaa. Näistä säännöksiä sovelletaan siltä osin kuin asianosaiset eivät ole sopineet toisin.
- Toimivallan määräytyminen kuluttajan asuinpaikan perusteella: Kuluttaja voi nostaa kanteen, joka johtuu velvoiteoikeuslain (v *õlaõigusseadus*) 35, 46 ja 52 §:ssä, 208 §:n 4 momentissa, 379 ja 402 §:ssä, 635 §:n 4 momentissa ja 709, 734 ja 866 §:ssä säädetyistä sopimuksesta tai suhteesta taikka muusta Virossa sijaitsevan tai Virossa toimipaikkaansa pitävän yrittäjän kanssa tehdystä sopimuksesta, myös oman asuinpaikkansa perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Tätä ei sovelleta kuljetussopimuksesta johtuviin kanteisiin.
- Toimivallan määräytyminen vakuutus sopimusta koskevissa kanteissa: Vakuutuksenottaja, edunsaaja tai muu henkilö, jolla on oikeus vakuutus sopimuksen nojalla vaatia vakuutuksenantajalta velvollisuuden täyttämistä, voi nostaa vakuutus sopimuksesta johtuvan kanteen vakuutuksenantajaa vastaan oman asuin- tai kotipaikkansa perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Kun kyseessä on vastuuvakuutus, rakennusta tai kiinteistöä koskeva vakuutus taikka rakennuksen ja kiinteistön vakuuttaminen yhdessä irtaimen omaisuuden kanssa, kanteen vakuutuksenantajaa vastaan voi nostaa myös vahingon aiheuttaneen teon tekopaikan, vahingon aiheuttaneen tapahtuman tapahtumispaikan tai vahingon aiheutumisaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.
- Toimivallan määräytyminen työntekijän asuin- tai työpaikan mukaan: Työntekijä voi työsopimuksesta johtuvissa riidoissa nostaa kanteen myös asuin- tai työpaikkansa perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.
- Toimivallan määräytyminen vekseliä tai sekkiä koskevissa kanteissa: Vekselistä tai sekistä johtuvan kanteen voi nostaa myös vekselin tai sekin maksupaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.
- Toimivallan määräytyminen oikeudettomasti aiheutettua vahinkoa koskevissa kanteissa: oikeudettomasti aiheutettua vahinkoa koskevan kanteen voi nostaa myös vahingon aiheuttaneen teon tekopaikan, vahingon aiheuttaneen tapahtuman tapahtumispaikan tai vahingon aiheutumisaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.
- Toimivallan määräytyminen merisaatavaan tai pelastustyöhön tai -sopimukseen liittyvissä kanteissa: Yhdestä tai useammasta aluksia koskevassa varallisuus oikeus laissa (*laeva asjaõigusseadus*) säädetyistä merisaatavasta johtuvan kanteen voi nostaa myös vastaajan aluksen sijaintipaikan tai aluksen kotisataman perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Pelastustyöhön tai -sopimukseen liittyvän kanteen voi nostaa myös sen paikan perusteella, missä pelastustyö tehtiin.
- Toimivallan määräytyminen kanteissa, jotka liittyvät kuolinpesän jakamiseen: Kanteen, joka koskee perimisoikeuden vahvistamista, perillisen vaatimusta perinnönhaltijaa kohtaan, testamenttisaannosta tai perintösopimuksesta johtuvaa vaatimusta taikka lakiosan tai perinnön jakamisvaatimusta, voi nostaa myös perinnönjättäjän kuoleman aikaisen asuinpaikan

mukaan. Jos perinnönjättäjä oli Viron kansalainen eikä hänellä ollut kuollessaan asuinpaikkaa Virossa, kanteen voi nostaa myös perinnönjättäjän viimeisen Virossa sijaitsevan asuinpaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos perinnönjättäjällä ei ole ollut Virossa asuinpaikkaa, kanteen voi nostaa Harjun käräjäoikeudessa.

- Kanne useaa vastaajaa vastaan ja usea kanne samaa vastaajaa vastaan: Kantaja voi nostaa kanteen useaa vastaajaa vastaan valintansa mukaan jonkun kanssavastaajan asuin- tai kotipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos samaa vastaajaa vastaan voi nostaa samojen olosuhteiden johdosta useita kanteita, kanteet voi nostaa tuomioistuimessa, jolle voisi esittää yhden tai useamman niistä kanteista, joihin liittyvä vaatimus johtuu samoista olosuhteista.
- Toimivallan määräytyminen vastakanteissa ja kolmansien osapuolten itsenäisissä kanteissa (pääväliintulo): Vastakanteen voi nostaa tuomioistuimessa, jossa kanne nostettiin, sillä edellytyksellä että vastakanteen esittämisedellytykset täyttyvät eikä vastakanteen osalta ole säädetty yksinomaisesta toimivallasta. Tämä pätee myös tapauksissa, joissa vastakanne olisi yleissäännön mukaan nostettava ulkomaisessa tuomioistuimessa.
- Pääväliintuloa koskevan kanteen voi nostaa tuomioistuimessa, jossa pääkanne käsitellään.
- Toimivallan määräytyminen konkurssimenettelyssä: Kanteen, joka liittyy konkurssimenettelyyn tai konkurssipesään, voi nostaa konkurssivelallista, konkurssipesän hoitajaa ja konkurssilautakunnan jäsentä vastaan myös siinä tuomioistuimessa, jossa konkurssi julistettiin, mukaan lukien kanne, jolla haetaan omaisuudelle konkurssioikeudellisesti erillistä asemaa. Tuomioistuimessa, jossa konkurssi julistettiin, voi nostaa myös saatavan toteamista koskevan kanteen. Konkurssivelallinen voi nostaa konkurssipesään liittyvän kanteen myös siinä tuomioistuimessa, jossa konkurssi julistettiin, mukaan lukien takaisinsaantikanne.

2.2.2.2 Missä tapauksissa minun on valittava muu kuin vastaajan asuinpaikan (pääsäännön mukaan määräytyvä) tuomioistuin?

Lainsäädännössä on määritelty tapaukset, joissa toimivalta on yksinomainen. Tällaisen toimivallan nojalla määräytyy se ainoa tuomioistuin, jonka puoleen voi käännyä tietyn siviiliasian ratkaisemiseksi. Hakemusasioissa toimivalta on yksinomainen, jollei laissa toisin säädetä.

1) *Toimivallan määräytyminen kiinteistön sijaintipaikan perusteella* - Kiinteistön sijaintipaikan perusteella esitetään kanteet, jotka liittyvät seuraaviin:

- kiinteistön omistusoikeuden, rajoitetun esineoikeuden tai muun kiinteistöön liittyvän esineoikeuden tai sen puuttumisen toteaminen tai muu vaatimus, joka koskee esineoikeutta kiinteään omaisuuteen;
- kiinteistön rajojen määrittäminen tai kiinteistön jakaminen;
- kiinteistön hallussapidon suoja;
- kiinteistön omistuksesta johtuva esineoikeuteen liittyvä vaatimus;
- kiinteistöön liittyvä täytäntöönpanovaatimus;
- kiinteistön vuokrasopimuksesta tai muusta kiinteistön käyttöön liittyvästä velvoiteoikeudellisesta sopimuksesta tai sen voimassaolosta johtuva vaatimus.

Rasiteoikeutta tai etuosto-oikeutta koskeva kanne nostetaan rasitteellisen kiinteistön sijaintipaikan mukaan määräytyvän tuomioistuimen perusteella.

2) *Vakioehtojen soveltamisen lopettamista koskeva vaatimus*: Kanne, jolla haetaan kohtuuttomasti haittaavan vakioehdon soveltamisen lopettamista tai sitä, että ehdon suosittelija lopettaa ja peruuttaa sen suosittelemisen (velvoiteoikeuslain (*võlaõigusse adus*) 45 §), nostetaan vastaajan liiketoimipaikan tai sen puuttuessa vastaajan kotipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos vastaajalla ei ole Virossa liiketoimi-, asuin- eikä kotipaikkaa, kanne nostetaan siinä tuomioistuimessa, jonka tuomiopiirissä vakioehtoja käytettiin.

3) *Toimivalta, kun kyseessä on oikeushenkilön elimen tekemän päätöksen mitättömäksi tai pätemättömäksi julistaminen*: Kanne oikeushenkilön elimen tekemän päätöksen mitättömäksi tai pätemättömäksi julistamiseksi nostetaan oikeushenkilön kotipaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.

4) *Toimivalta avioliittoasioissa*

Avioliittoasia on siviiliasia, jossa ratkaistaan seuraaviin liittyviä kanteita:

- avioero
- avioliiton pätemättömäksi julistaminen
- avioliiton olemassaolon tai sen puuttumisen toteaminen

- yhteisen omaisuuden jakaminen tai muu aviopuolisoiden aviovarallisuussuhteesta johtuva vaatimus
- aviopuolison toiselle aviopuolisolle esittämä aviosuhteesta johtuva muu vaatimus.

Virolainen tuomioistuin voi ratkaista avioliittoasian, jos

- ainakin toinen puolisoista on Viron kansalainen tai oli Viron kansalainen avioliiton solmimishetkellä
- kummankin aviopuolison asuinpaikka on Virossa
- toisen aviopuolison asuinpaikka on Virossa, pois luettuina tapaukset, joissa tehtävää päätöstä ei ilmeisesti tunnustettaisi niissä maissa, joiden kansalaisia aviopuolisot ovat.

Virolaisessa tuomioistuimessa ratkaistavassa avioliittoasiassa kanne nostetaan aviopuolisoiden yhteisen asuinpaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos sellaista ei ole, kanne nostetaan vastaajan asuinpaikan mukaan määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos vastaajan asuinpaikka ei ole Virossa, kanne nostetaan puolisoitten yhteisen alaikäisen lapsen asuinpaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos yhteistä alaikäistä lasta ei ole, kanne nostetaan kantajan asuinpaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.

Kun poissa olevalle henkilölle on katoamisen vuoksi tämän tietämättä vahvistettu omaisuuden hukkaamiskielto tai kun vajaavaltaiselle henkilölle on määrätty holhooja tai kun henkilö on määrätty vankeusrangaistukseen, heitä vastaan voi nostaa avioerokanteen hakijan asuinpaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa.

5) *Toimivalta isyys- ja elatusasioissa*: Isyyden selvittäminen on siviiliasia, jossa ratkaistaan kanne, joka liittyy isyyden tunnustamiseen tai syntymätodistukseen tai väestörekisteriin kirjatun vanhempaa koskevan merkinnän riitauttamiseen. Virolainen tuomioistuin voi ratkaista isyysasian, jos ainakin yksi asianosaisista on Viron kansalainen tai jos ainakin yhden asianosaisen asuinpaikka on Virossa. Virolaisessa tuomioistuimessa ratkaistavassa isyysasiassa kanne nostetaan lapsen asuinpaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos lapsen asuinpaikka ei ole Virossa, kanne nostetaan vastaajan asuinpaikan mukaan. Jos vastaajan asuinpaikka ei ole Virossa, kanne nostetaan kantajan asuinpaikan mukaan.

Edellä esitettyä sovelletaan myös elatusasioihin. Elatusasia on siviiliasia, jossa ratkaistaan seuraaviin vaatimuksiin liittyviä kanteita:

- vanhemman lakisääteisen elatusvelvollisuuden täyttäminen alaikäisen lapsen suhteen
- vanhempien välisen elatusvelvollisuuden täyttäminen
- aviopuolisoiden välisen elatusvelvollisuuden täyttäminen
- muun lakisääteisen elatusvelvollisuuden täyttäminen.

2.2.2.3 Voivatko asianosaiset valita tuomioistuimen, joka normaalisti ei olisi toimivaltainen?

Jos useat virolaiset tuomioistuimet voivat samanaikaisesti olla toimivaltaisia jossakin asiassa, kantajalla on oikeus valita, missä tuomioistuimessa hän nostaa kanteen. Tällöin asia käsitellään siinä tuomioistuimessa, jossa kanne ensimmäiseksi nostettiin.

Jos kanne nostetaan vastaajan asuin- tai kotipaikan tai yksinomaisen toimivallan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa, asia käsitellään siinä oikeustalossa, jonka tuomiopiirissä sijaitsee vastaajan asuin- tai kotipaikka tai yksinomaisen toimivallan määräävä paikka. Jos muissa tapauksissa eri paikat, joiden perusteella toimivalta määräytyy, jäävät yhden käräjäoikeuden tuomiopiirin sisälle eli eri oikeustalojen toiminta-alueelle, kantajan on merkittävä kanteeseensa, missä oikeustalossa asia tulee käsitellä. Jos kantaja ei tee tällaista merkintää, asian käsittelypaikan määrää tuomioistuin.

Hakemusasiat käsitellään siinä oikeustalossa, jonka tuomiopiirissä toimivallan määräävä paikka sijaitsee. Jos eri paikat, joiden perusteella toimivalta määräytyy, jäävät yhden käräjäoikeuden tuomiopiirin sisälle eli eri oikeustalojen toiminta-alueelle, asian käsittelypaikan määrää tuomioistuin.

3 Silloin kun erityistuomioistuimet ovat toimivaltaisia, miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun pitää ottaa yhteyttä?

Nopeutettuun maksamismääräysmenettelyyn liittyvät asiat ratkaisee Pärnun käräjäoikeuden Haapsalun oikeustalo. Muihin siviiliasioihin pätevät edellä esitetyt toimivaltaa koskevat periaatteet.

Linkkejä

 [Tuomioistuinjärjestelmä](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy

käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 29/10/2018